

ท้อไอเสีย

เทอร์โบ

“เทอร์โบ” เขียนบทความใน “วารสารข้าราชการ” มานาน
แม้ว่าจะเคยเขียนถึงการเตรียมตัวเกษียณอายุมาแล้ว
แต่ก็ยังไม่เคยเขียนถึงผู้ที่เกษียณอายุ ทั้ง ๆ ที่มีเรื่องที่น่าจะเขียนถึงหลายประการ
ข้าราชการซึ่งรับราชการจนเกษียณอายุ ไม่ว่าจะมียุครบตามที่กฎหมายกำหนด
หรือเข้าสู่โครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด
ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อทางราชการเป็นอย่างยิ่ง
และเมื่อพ้นจากราชการไปแล้ว ก็ยังประพฤติปฏิบัติ ที่น่ารัก น่าเคารพ น่านับถือ
และที่สำคัญที่สุดก็คือยังทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
แต่ก็ยังมีข้าราชการที่เกษียณอายุบางคน ขออย่าว่า เพียงบางคน ซึ่งน้อยมาก
ชอบทำตัวให้ข้าราชการ โดยเฉพาะลูกน้องเก่า เขาไปบ่นกันลับหลัง
ข้อเขียนของ “เทอร์โบ” ใน “วารสารข้าราชการ” ฉบับนี้
ก็คงจะเหมือนเหรียญ ซึ่งจะได้สะท้อนทั้งสองด้าน
คือทั้งด้านหัวและด้านก้อย หรือด้านบวกและด้านลบ
แน่นอนครับ เมื่อมีด้านบวกมากกว่า ก็คงจะพูดถึงกันก่อน แล้วค่อยไปดูในด้านลบ
ทีหลัง

ในด้านบวกนั้น ขอพูดถึงข้าราชการที่เกษียณอายุในส่วนตัวบุคคลก่อน
หลายท่านนั้น ยังให้ความช่วยเหลือทางราชการและสังคมด้วยดีมาโดยตลอด
ส่วนใหญ่จะเป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการในส่วนราชการต่าง ๆ หรือกรรมการใน
ชมรมหรือสมาคม

ความคิดความอ่านของท่านนั้น ยังสุขุม รอบคอบ และความเห็นที่เต็มเปี่ยมด้วยประสบการณ์

รวมทั้งยังคงความน่าเคารพ และน่านับถือไว้เหมือนเดิม

-----
* ลงในวารสารข้าราชการ ประจำเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2544

มีสิ่งเดียวเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ข้าราชการหลายต่อหลายคนอยากเปลี่ยนแปลงบ้าง

สิ่งนั้นก็คือ หน้าตาที่อึมเิบ ไม่มีแววกังวลให้พบเห็น และไม่มีอาการเครียด

และที่สำคัญที่สุดก็คือ ท่านวางตัวได้อย่างมีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

ซึ่งผิดกับท่านที่เกษียณแล้ว อยู่กับบ้านเฉย ๆ ไม่ค่อยมีงานทำ

ท่านเหล่านี้จะแก่เร็วขึ้น

เกษียณไปเพียงปีสองปี แต่แก่กว่าเดิมนับ 10 ปี ก็มี

กลับมาพูดถึงท่านที่เกษียณแล้ว และออกนอกบ้านมาทำงานช่วยเหลือราชการและสังคมกันต่อ นะครับ

ซึ่งนอกจากการช่วยเหลือในส่วนบุคคลแล้ว

มีหลายแห่งที่รวมตัวกันเป็นชมรม ไม่ว่าจะเป็นชมรมแพทย์อาวุโส ชมรมอาจารย์อาวุโส ของสถาบันต่าง ๆ

หรือเป็นโครงการที่ทางราชการสนับสนุน

แต่ทั้งหมดนี้ มีจุดมุ่งหมายทำนองเดียวกัน คือ ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

“เทอร์โบ” ขอบยกตัวอย่างที่สำคัญ ๆ เพียง 2 ตัวอย่าง

ตัวอย่างแรกคือชมรมข้าราชการอาวุโส

เพียงแค่อ่านวัตถุประสงค์ของชมรมนี้ ก็จะเห็นความตั้งใจของผู้ที่เกษียณอายุแล้วเป็นอย่างดี

ชมรมข้าราชการอาวุโส ได้ตั้ง วัตถุประสงค์ ไว้ 3 ประการ

ประการแรก เพื่อเป็นศูนย์รวมสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

และมีความประสงค์ ความศรัทธาที่จะถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์แก่ข้าราชการรุ่นหลัง ทำประโยชน์ให้แก่ราชการบ้านเมือง สังคม

รวมทั้งการเป็นวิทยากร การให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และธุรกิจเอกชนตามความเหมาะสม

ประการที่สอง เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของภาคราชการ โดยใช้ทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นผู้เคยรับราชการที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์สูง

เป็นกลไกเร่งเร้าและผลักดันให้ภาคราชการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และสามารถแข่งขันกับเวทีโลก

และประการสุดท้าย

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับข้าราชการที่พ้นจากราชการไปแล้ว ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรีและมีความสุข

เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการรุ่นหลัง และดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชมรมพิจารณาเห็นสมควร

ครับ เป็นวัตถุประสงค์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์

เพราะนอกจากจะช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือเพื่อนฝูงแล้ว

ต้องกลับมาช่วยเหลือตนเองด้วย

ที่สำคัญก็คือ “ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและมีความสุข”

ไม่ใช่ตั้งชมรม โดยมีข้อบังคับและมีวัตถุประสงค์อย่างโก้หรู แต่ไม่ได้ทำอะไรนะครับ

เพราะชมรมนี้ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย

เช่น โครงการรณรงค์และสนับสนุนการปฏิรูปราชการ

ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. ในด้านวิทยากรและการจัดสัมมนาโครงการเรียนรู้ตามรอยพระ

ยุคลบาท

โครงการรณรงค์และสนับสนุนด้านคุณภาพชีวิตข้าราชการ

โครงการศูนย์ข้อมูลวิทยากรและที่ปรึกษาข้าราชการอาวุโส และโครงการนันทนาการเพื่อชีวิต เป็นต้น

อ่านถึงตอนนี้แล้ว คงอยากไปร่วมกิจกรรมกับชมรมข้าราชการอาวุโสกันบ้าง

เพราะเป็นชมรมข้าราชการอาวุโส ดังนั้น สมาชิกต้องเป็นบุคคลที่เคยเป็นข้าราชการซึ่งพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุ ลาออกหรือถูกสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด

และมีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี บริบูรณ์

ครับ ท่านที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ก็ติดต่อขอเป็นสมาชิกได้ที่เลขาธิการชมรม

ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

หรือทางโทรศัพท์ 0-2547-1361, 0-2547-1365 และ 0-2547-1371

ค่าบำรุงเพียง 500 บาท และชำระเพียงครั้งเดียว

ตัวอย่างที่สองคือ ธนาคารสมอง

จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2543 เกี่ยวกับเรื่องธนาคารสมอง (Brain Bank) โดยการนำข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว แต่ยังมี ความรู้ความสามารถมาช่วยงานของทางราชการ

บัดนี้ ธนาคารสมองได้เกิดขึ้นแล้ว

เพราะทันทีที่มีพระกระแสรับสั่ง คณะรัฐมนตรีก็ได้น้อมรับ

โดยในการประชุมเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 ได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นเจ้าของเรื่องในการดำเนินการในเรื่องนี้ ซึ่ง สศช. ก็ได้รับดำเนินการ

จากจดหมายข่าวคลังสมอง ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนสิงหาคม 2544 ทำให้ได้รายละเอียด ชัดเจนขึ้น

ธนาคารสมองมีหลักการและแนวคิด 3 ประเด็น คือ

ธนาคารคลังสมองมีความสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทยที่ให้ความเคารพนับถือ ต่อผู้อาวุโส ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิความรู้ ประสบการณ์อันดีงามจากผู้อาวุโสสู่คนรุ่นใหม่

ธนาคารสมองจะเป็นศูนย์รวบรวมผู้ทรงคุณวุฒิที่เกษียณอายุแล้วจากภาคราชการและ เอกชน ที่มีความพร้อมและสมัครใจ จะนำความรู้และประสบการณ์มาช่วยพัฒนาประเทศ โดยไม่หวังผลตอบแทนเชิงธุรกิจ และ

ธนาคารสมองจะทำหน้าที่เป็นหน่วยทะเบียนกลางประสานเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อ จัดให้วุฒิสภาได้ทำงานสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรหรือชุมชนต่าง ๆ

ทั้งนี้ สศช. ได้ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือไปยังหน่วยราชการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อพิจารณารายชื่อผู้ที่มีความพร้อมและสมัครใจเป็นวุฒิสภา

ปรากฏว่า สศช. ได้รับรายชื่อจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนถึง 2,677 คน

แต่เมื่อ สศช. ได้มีหนังสือขอให้ยืนยันความสมัครใจที่จะเป็นวุฒิสภา พร้อมทั้งขอ รายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติม

ปรากฏว่า ข้อมูลจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 มีผู้ตอบยืนยันที่จะเป็นวุฒิสภาในโครงการธนาคารสมอง จำนวน 1,305 คน

ธนาคารสมองนี้ มีคณะกรรมการอำนวยการธนาคารสมองทำหน้าที่เสนอความเห็นและให้คำปรึกษา

เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ขณะนี้มีหลายหน่วยงานที่กำลังทยอยขอความช่วยเหลือจากธนาคารสมอง จากข้อมูลในจดหมายข่าวที่กล่าวแล้วปรากฏว่า มีหน่วยงานขอวุฒิสภามาถึง 39 หน่วยงาน

เช่น อบต.เกาะขวาง จังหวัดจันทบุรี ได้ขอความช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลากร อบต. แก้ไขปัญหาเสพติด และการจัดอาชีพเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น

และโครงการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านของกรมวิเทศสหการ ไม่ว่าจะเป็ลาว หรือ เวียดนาม เป็นต้น

“วารสารข้าราชการ” ก็ขอประชาสัมพันธ์โครงการดี ๆ อย่างนี้ด้วย สนใจก็เข้าไปดูรายละเอียดในเรื่องนี้เพิ่มเติมได้ที่ www.nesdb.go.th สำหรับหน่วยงานที่จะขอความช่วยเหลือวุฒิสภา ก็ติดต่อที่ สศช. ตู้ ป.ณ. 49 ปทฝ. หลานหลวง กทม. 10102

ท่านที่เกษียณอายุแล้ว และประสงค์จะเป็นวุฒิสภาก็สมัครได้ โดยใช้ใบสมัครใน Website ข้างต้นนั้นแหละครับ

พูดแต่สิ่งดี ๆ ข้างต้นแล้วก็ปลื้มใจ

แต่ก็เหมือนกับที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นนั้นแหละครับ ว่าเหรียญมีสองด้าน

เพื่อไม่ให้เหนื่อยหน้า ขอยกมา 2 ตัวอย่าง เช่นกัน

ตัวอย่างแรกเป็นผู้ที่ไม่ยอมเกษียณอายุราชการ ทั้ง ๆ ที่ตามกฎหมายท่านพ้นจากราชการไปแล้ว

แต่ในความเป็นจริง ท่านเหมือนกับยังมาทำงาน เพราะส่วนราชการต้องจัดห้องอย่างเป็นทางการ สักส่วนไว้ให้

มีอยู่ท่านหนึ่ง ท่านคงจะรักห้องทำงานเดิมของท่านมาก

ก็เลยขอใช้ห้องเดิมนั้นแหละเป็นที่ทำงาน

ผู้ที่รับตำแหน่งแทน ก็ต้องทำตาปริบ ๆ และต้องแก้ปัญหาโดยการตกแต่งห้องใหม่แทน
ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือ ท่านยังสั่งการอยู่เหมือนเดิม เหมือนตอนที่ท่านยังไม่เกษียณอายุ

แหละ

ผู้รับตำแหน่งแทนก็เคยเป็นลูกน้องเก่า พูดยอะไรไม่ออก และก็ต้องรับกรรมไป

ต้องปฏิบัติตามที่ท่านกรุณาสั่ง ทั้งเรื่องราชการและเรื่องส่วนตัว

เห็นแล้วก็เศร้า

ผู้เจ้านายของ “เทอร์โบ” ไม่ได้

ท่านเกษียณอายุแล้ว และท่านก็ใช้ที่ทำงานเป็นศูนย์รวมในการส่งข่าวสารและเอกสาร
ต่าง ๆ

แต่ก็ใช้เพียงโรงอาหารเท่านั้นแหละ ซึ่งนอกจากจะมารับจดหมายเชิญประชุมหรือทำงาน
เล็ก ๆ น้อย ๆ แล้ว

ยังได้รับประทานอาหารกลางวันกับลูกน้องด้วย

จะจัดห้องไว้รับรองให้ท่าน ท่านก็ยังไม่รับเลย

ไปดูตัวอย่างที่สองกันดีกว่านะครับ

ครับ เป็นกรณีข้าราชการที่เกษียณอายุแล้วไปทำงานต่อที่บริษัท

ไม่ใช่เรื่องแปลกหรอกนะครับ ที่จะไปเป็นที่ปรึกษาบริษัทไหน หรือไปเป็นลูกน้องของ
ใคร

เพราะเป็นเรื่องส่วนบุคคล และเป็นเรื่องของการทำงาน

แต่ที่แปลกก็เพราะ เมื่อยังรับราชการอยู่ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาตให้กับ
บริษัทประเภทหนึ่ง

ทันทีที่เกษียณอายุราชการ ก็ไปเป็นที่ปรึกษาหรือทำงานในบริษัทประเภทนั้น

ก็บริษัทที่เคยอนุมัติ อนุญาต นั้นแหละ

กรณีจึงเป็นที่น่าสงสัยว่า ตอนที่มิอำนาจอยู่นั้น คงจะอนุมัติ อนุญาตง่ายกระมัง บริษัท
นั้น ๆ จึงรับเข้าทำงานทันที

และให้เงินเดือนแพงด้วย

ก็ฝากเป็นข้อสังเกตเท่านั้นแหละครับ

หวังว่าท่านที่เตรียมตัวจะเกษียณอายุราชการ
แม้ว่าจะอีกหลายเดือน แต่ก็คงจะต้องไต่ร่ตรงไว้แต่เนิ่น ๆ
ว่าเมื่อเกษียณแล้ว สมควรจะเป็นดังเช่นตัวอย่างประเภทใด
เป็นด้านบวกหรือด้านลบดี
